

काही अधिक; काही उणे

विधिमंडळाचे हिवाळी अधिवेशन खरे म्हणाऱ्यचे झाल्यास बन्या वातावरणात पार पडले. गेल्या काही वधिपासून संसदीय लोकशाहीचे अन्वयार्थ वेगवेगळ्या पद्धतीने व अनेकदा स्वतःला हवे तरे काढण्याचा प्रघात सुरु झाला आहे. त्यामुळे राज्यांमधील विधानसभा असतील वा देशाची संसद असेल, चर्चा, मतभवांतरे, संसदीय भाषा, संसदीय नियमावलीने लोकप्रतिनिधिना दिलेली विविध आयुधे, अध्यक्ष, सभापती या आसनावर बसलेल्याचा निःपक्षातीलांपाण आदी बांधविषयी अगदी काटेको अपेक्षा ठेवणे फोल आहे. त्यामुळे, हिवाळी अधिवेशनातही विरोधकांचा गोंधळ, मंजराचा आवाज, अध्यक्षपदाच्या निवडूनकिचा नेहीप्रमाणे उडलेला फज्जा आदी गोंडी झाल्याचा. पण तसेच असेल तरी पात्र दिवसांच्या या अधिवेशनाचा एकदारू सभागृह तहकूऱ झाले नाही. महिला सुखेबाबत अतंत महत्वाचा असलेल्या 'शतकी कायदा' खाले एकोपीस विधेयके सत्ताधारी विरोधी बाकावरील प्रमुख आमदार, विरोधी पक्षनेते आर्द्दनी केलेल्या सखोल चैरेस्हू मंजूर झाली. या अधिवेशनाच्या काही कापांचा अधीच मुख्यमंत्री उद्घव ठाकरे यांच्यावर झालेल्या शक्तिपूर्वक ते या अधिवेशनाला उपस्थित राखणार का, याबाबत शक्ती होव्याच. उद्घव ठाकरे या अधिवेशनात उपस्थित न राहियामुळे अधिवेशनात प्रमुख नेते म्हणून उपरुद्यमंत्री अजित पवार यांच्या खांधावरच साळी धुरा होती. ती धुरा त्यांनी चांगली सांभाळली. अनेक कटू प्रसंग येण्याची शक्यता या पाच दिवसांमध्ये उभी राहिली होती. मात्र, अजित पवार यांनी राजकीय कौशल्य पाणाला लावून हे प्रसंग उद्घव ठिले नाहीत. अधिवेशन काळात पायचांवर बसून आंदोलन करताना पर्यावरण मंत्री आदित्य ठाकरे यांना खिजवण्यासाठी एक विरोधी आमदाराने काढलेल्या मांजराच्या आवाजामुळे शिवसेना सदस्य अतंत आक्रमक झाले. या प्रसंगापूर्वी, पंत्रप्रधान नंरेंद्र मोदी यांची नक्कल करतात म्हणून शिवसेनेच्या भास्कर जाधव यांना माफी मागावी लागली होती. त्याकरिता, विरोधकांनी टाकलेल्या दबावापुढे सरकारला द्युकावे लागले. यामुळे या नव्या मुद्दावरून शिवसेना मागे हटपणाऱ्याचा मनस्थितीत नव्हती. मात्र, अजित पवार यांनी सभागृहातील सर्वपक्षीय सदस्यांना समज दिली. विरोधी पक्षनेते देवेंद्र फडणवीस यांनीही असे वर्तन योग्य नसल्याचे म्हणत या वादावर पडला. मुख्य म्हणजे, गेल्या काही वर्षांचे विधेयकांवर चर्चा होऊन ती संसद होण्याची संसदीय प्रथा बंदव पडली आहे. संसदेच च या प्रथेला हरताळ फासण्यात आला असल्याने ज्या संसदेचे अनुकरण राज्यांमधील विधिमंडळ करतात; तेथे फार काही वेळे होण्याची अपेक्षा नाही. मात्र, पाच दिवसांचे असूनी प्रत्येक विधेयकावर दोन्ही बाजूनी चांगली चर्चा घडली, हा या अधिवेशनातील सर्वांत सकारातमक मग्न म्हणाऱ्या हवा. शेवटच्या दिवशी तर सकाळी अकरापासून सायंकाळी संपर्याप्ती केवळ विधेयकांवर चर्चा लाली. नाही म्हणाऱ्या शेवटच्या दिवशी अधिवेशन संपाता संपात प्रकृत्याच्या नियुक्तीच्या विधेयकावर विरोधकांनी जोरावर आक्षेप घेत गोंधळ घाटला. खेरे तर, विधानसभा अध्यक्ष नवदीने नवेम कायदाच्या चौकटीत तपासून पाहावे लागेल, असे पत्र राज्यपालांनी यांतरिले होते. त्यांनी ही निवडून घेयासार जवळपास नकारात दिल्याने राज्यपाल विरोद्द राज्य सकारा हा संघर्ष उमा राहिला. असा संघर्ष भविष्यात होऊ शकतो, हे आधीची विधानसभा अध्यक्ष याना पटोले यांचा राजीनामा घेण्यापूर्वी कौंग्रेसच्या केंद्रीय नेत्यांना समजायला हवे होते. मात्र, सध्या दिलीत कौंग्रेसचे नेतृत्व म्हणजे नक्की कोण, हेच कुणाला माहीत नसल्याने 'आंधं दलतंय अपिं कुंत्रं पीठ खांतं' अशी अवस्था आहे. राज्यपालांनी काढलेल्या तांत्रिक मुद्द्याला नैतिक आधार किती? यावर चर्चा होऊ शकते. मात्र, कायद्याच्या चौकटीबाबत त्यांच्या म्हणण्याकडे दुर्घट करण्याची हिंत सरकार दाखवू शकत नसल्यामुळे ही निवडून पुढे डकलण्याचा निर्याती पक्षांच्या प्रमुख नेत्यांना आयत्यावेळी ध्यावा लागल. त्या पाखंभूमीवरच राज्यपालांचे कुल्नुक नियुक्तीचे अधिकार मर्यादित करणारे विधेयक संमत करण्यासाठी महाविकास आघाडीच्या नेत्यांनी आखणे गरजेवे होते. हे विधेयक संमत झाले; तरी तीनवी पक्षांचा पहिल्या बाकावरील एकही प्रमुख मंत्री सभागृहात उपस्थित नव्हता. ज्येष्ठांपैकी केवळ छान भुजवळ, कौंग्रेसचे सुनील केदार, सेनेचे अनिल परव, आदित्य ठाकरे अशा नेत्यांना पाहून विरोधक आक्रमक झाले होते. हे विधेयक संमत झाले. अन्यथा आघाडीला राज्यपालाच्या मुद्दावरून नियांत्री गुन्हेगारी, विधिम तदरसांघांमधील स्थानिक प्रश्न, अर्दीवर ताराकित प्रश्न, लक्षवेती सूचना, औचित्याचा मुद्दा आदी आयुधांखाली अनेक सदस्यांनी केलेल्या चर्चूतून अनेक महावाचे निर्यात घेणे सरकारला भाग पडले. त्यामुळे ही एकही दिवस सभागृह पूर्ण काळासाठी बंद न पडलेल्या या अधिवेशनाला 'बा' हा दर्जा द्यावाच लागेल.

ग्रामपंचायत कर्मचारी संघटनेच्या कोल्हापूर येथील धरणे आंदोलनात रायगड मधून ४०० कर्मचारी सहभागी होणार : मंगळ महात्र

दै.रायगड नगरी | कोर्लई

ग्रामपंचायत कर्मचार्यांना यावलकर समितीच्या शिफारशी मान्य करून वेतन विषयक आर्थिक लाभ मिळावा, दहा आंगस्ट २०२० रोजी जाहीर केलेल्या किमान वेतनावी तरतुद करण्यात वाचावला शासन निर्णय, लोकसंख्येचा जाचक आकृतीबंध रद्द करण्यात यावा, राहणीमान भत्ता शासनाच्या तिजोरीतून शंभर टक्के द्यावा, कर्मचा-यांना जि.प.स.वेत सामावून घेतले जावे. आदी.१९ मार्गण्यांकडे ग्रामविकास मंत्री हसन मुश्रीफ वांचावे लक्ष वेधण्यासाठी हांगीच्या नियमावली शिवसेना नेत्यांना आखणे गरजेवे होते. हे विधेयक संमत झाले; तरी तीनवी पक्षांचा पहिल्या बाकावरील एकही प्रमुख मंत्री सभागृहात उपस्थित नव्हता. ज्येष्ठांपैकी केवळ छान भुजवळ, कौंग्रेसचे सुनील केदार, सेनेचे अनिल परव, आदित्य ठाकरे अशा नेत्यांना पाहून विरोधक आक्रमक झाले होते. हे विधेयक संमत झाले. अन्यथा आघाडीला राज्यपालाच्या मुद्दावरून नियांत्री गुन्हेगारी, विधिम तदरसांघांमधील स्थानिक प्रश्न, अर्दीवर ताराकित प्रश्न, लक्षवेती सूचना, औचित्याचा मुद्दा आदी आयुधांखाली अनेक सदस्यांनी केलेल्या चर्चूतून अनेक महावाचे निर्यात घेणे सरकारला भाग पडले. त्यामुळे ही एकही दिवस सभागृह पूर्ण काळासाठी बंद न पडलेल्या या अधिवेशनाला 'बा' हा दर्जा द्यावाच लागेल.

पासून बैमुदत धरणे आंदोलन करण्यात येणार असून या आंदोलनात सहभागी होण्यासाठी शनिवार दि.८ जानेवारी रोजी रायगड जिल्हातून चारशे कर्मचारी सहभागी होणार असल्याची महिती आहे. असूनी पक्षांचे अनुकरण करण्यात तपासून पाहावे लागेल, असे पत्र राज्यपालांनी यांतरिले होते. त्यांनी ही निवडून घेयासार जवळपास नकारात दिल्याने राज्यपाल विरोद्द राज्य सकारा हा संघर्ष उमा राहिला. असा संघर्ष भविष्यात होऊ शकतो, हे आधीची विधानसभा अध्यक्ष याना पटोले यांचा राजीनामा घेण्यापूर्वी कौंग्रेसच्या नेत्यांना समजायला हवे होते. मात्र, सध्या दिलीत कौंग्रेसचे नेतृत्व म्हणजे नक्की कोण, हेच कुणाला माहीत नसल्याने 'आंधं दलतंय अपिं कुंत्रं पीठ खांतं' अशी अवस्था आहे. राज्यपालांनी काढलेल्या तांत्रिक मुद्द्याला नैतिक आधार किती? यावर चर्चा होऊ शकते. मात्र, कायद्याच्या चौकटीबाबत त्यांच्या म्हणण्याकडे दुर्घट करण्यात आली असूनी पक्षांचे अनुकरण करण्यात तपासून पाहावे लागेल, असे पत्र राज्यपालांनी यांतरिले होते. त्यांनी ही निवडून घेयासार जवळपास नकारात दिल्याने राज्यपाल विरोद्द राज्य सकारा हा संघर्ष उमा राहिला. असा संघर्ष भविष्यात होऊ शकतो, हे आधीची विधानसभा अध्यक्ष याना पटोले यांचा राजीनामा घेण्यापूर्वी कौंग्रेसच्या नेत्यांना समजायला हवे होते. मात्र, सध्या दिलीत कौंग्रेसचे नेतृत्व म्हणजे नक्की कोण, हेच कुणाला माहीत नसल्याने 'आंधं दलतंय अपिं कुंत्रं पीठ खांतं' अशी अवस्था आहे. राज्यपालांनी काढलेल्या तांत्रिक मुद्द्याला नैतिक आधार किती? यावर चर्चा होऊ शकते. मात्र, कायद्याच्या चौकटीबाबत त्यांच्या म्हणण्याकडे दुर्घट करण्यात आली असूनी पक्षांचे अनुकरण करण्यात तपासून पाहावे लागेल, असे पत्र राज्यपालांनी यांतरिले होते. त्यांनी ही निवडून घेयासार जवळपास नकारात दिल्याने राज्यपाल विरोद्द राज्य सकारा हा संघर्ष उमा राहिला. असा संघर्ष भविष्यात होऊ शकतो, हे आधीची विधानसभा अध्यक्ष याना पटोले यांचा राजीनामा घेण्यापूर्वी कौंग्रेसच्या नेत्यांना समजायला हवे होते. मात्र, सध्या दिलीत कौंग्रेसचे नेतृत्व म्हणजे नक्की कोण, हेच कुणाला माहीत नसल्याने 'आंधं दलतंय अपिं कुंत्रं पीठ खांतं' अशी अवस्था आहे. राज्यपालांनी काढलेल्या तांत्रिक मुद्द्याला नैतिक आधार किती? यावर चर्चा होऊ शकते. मात्र, कायद्याच्या चौकटीबाबत त्यांच्या म्हणण्याकडे दुर्घट करण्यात आली असूनी पक्षांचे अनुकरण करण्यात तपासून पाहावे लागेल, असे पत्र राज्यपालांनी यांतरिले होते. त्यांनी ही निवडून घेयासार जवळपास नकारात दिल्याने राज्यपाल विरोद्द राज्य सकारा हा संघर्ष उमा राहिला. असा संघर्ष भविष्यात होऊ शकतो, हे आधीची विधानसभा अध्यक्ष याना पटोले यांचा राजीनामा घेण्यापूर्वी कौंग्रेसच्या नेत्यांना समजायला हवे होते. मात्र, सध्या दिलीत कौंग्रेसचे नेतृत्व म्हणजे नक्की कोण, हेच कुणाला माहीत नसल्याने 'आंधं दलतंय अपिं कुंत्रं पीठ खांतं' अशी अवस्था आहे. राज्यपालांनी काढलेल्या तांत्रिक मुद्द्याला नैतिक आधार किती? यावर चर्चा होऊ शकते. मात्र, कायद्याच्या चौकटीबाबत त्यांच्या म्हणण्याकडे

